

YAŞIL SAF 2024:

SAF24
YAŞIL STEAM FESTİVALI
AZƏRBAYCAN

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə 24-25 oktyabr tarixlərində Bakı Ekspo Mərkəzində STEAM Azərbaycan layihəsinin təşkilatçılığı ilə Beynəlxalq Yaşıl STEAM Azərbaycan Festivalı keçiriləcək. Festivalın keçirilməsində məqsəd STEAM əsaslı tədrisin təşviqi, təhsilalanlar arasında XXI əsr bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, yaradıcı təhsilalanların aşkara çıxarılması, eləcə də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP 29) Azərbaycanda keçirilməsi və 2024-cü ilin ölkəmizdə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edilməsi ilə əlaqədar STEAM əsaslı yanaşmanın tətbiqi ilə ətraf mühitin sağlamlaşdırılması, su ehtiyatlarından və alternativ enerji mənbələrindən səmərəli istifadəyə dair innovativ həll və layihələrin hazırlanmasının təşviq edilməsidir. Qeyd edək ki, STEAM Azərbaycan Festivalı ilk dəfə 9-10 dekabr 2021-ci il tarixlərində təşkil olunub. STEAM təhsil metodu 5 əsas disiplinlərin birləşik şəkildə təşkilidir. Elm (Science), Texnologiya (Technology), Mühəndislik (Engineering), İncəsənət (Art), Riyaziyyatın (Math) birgə və inteqrasiya olunmuş şəkildə tədris etmək ideyası üzərində qurulub. Festival çərçivəsində keçirilən yarışlarda ölkədə fəaliyyət göstərən bütün ümumi, peşə, orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrinin təhsilalanları komandalər şəkildə müxtəlif kateqoriyalar üzrə iştirak hüququna malikdirlər.

Gənc mühəndislər ekoloji yarışda

Mərkəzi Aran üzrə şagirdlər bu il də böyük uğurlar qazanmaq üçün Yaşıl SAF 2024 yarışında fəal iştirak edəcəklər. Ağdaş, Mingəçevir və Göyçay rayonlarından olan komandalər müxtəlif kateqoriyalarda finala çıxaraq mühüm nailiyyətlər əldə ediblər. Bu yarış onların mühəndislik və dizayn bacarıqlarının inkişaf etdirməklə yanaşı, ekoloji problemlərə yaradıcı yanaşmalarını təşviq edəcək. Şagirdlərimiz öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirərək həm yerli, həm də beynəlxalq səviyyədə ölkəmizi layiqincə təmsil etməyə hazırlanırlar.

"Yaşıl kodlaşdırma"

"Yaşıl kodlaşdırma" yarış 10-16 yaş aralığında olan şagirdlər arasında dövrü olaraq təşkil edilir və onları mühəndislik və dizayn bacarıqlarından istifadə edərək robotlar yaratmağa təşviq edir. Burada iştirakçılar robotlarını küllək turbinini hərəkətə gətirmək, 5x5x5 sm ölçüdə kublari müəyyən nöqtələrə çatdırmaq və enerji toplama sahəsinə göndərmək üçün istifadə etməlidirlər. Yarışda hər komanda 3 nəfərdən ibarət olur: 1 layihə rəhbəri və 2 şagird. Komandalər fərqli məktəblərdən şagirdləri bir araya gətirə bilər. Robotlar tam avtonom şəkildə hərəkət etməli və 30x30x30 sm ölçüsünü keçməməlidir. Yarışın müddəti 90 saniyədir və robotların performansı bu müddət ərzində qiymətləndirilir. İştirakçılar 3 cəhd edə bilər və ən yaxşı nəticə yekun hesab

olunaraq qəbul edilir. Yarış zamanı robotların ölçü və uyğunluq yoxlaması aparılır, qaydalara uyğun olmayanlar yarışdan kənarlaşdırılır.

Bu il Yaşıl SAF 2024 yarışında respublikanın dörd bir yanından şagirdlərin iştirakı onların mühəndislik və texnologiya sahəsində göstərdikləri böyük marağı əks etdirir. Mərkəzi Aran Regional Təhsil İdarəsinin tabeliyində olan bir çox təhsil mərkəzləri də SAF 2024-ə həvəslə hazırlıqlarını davam etdirirlər. Ağdaş rayonundan 11 komanda finala çıxıb. Bunların 9-u M.Şeyxzadə adına internat tipli Texniki-humanitar fənlər təmayüllü gimnaziyasının yetirməsidir.

Finalda iştirak edən gimnaziyanın komandaları "Metal Ninjas" - VEX V5, "Kings of Technology" - VEX IQ, "OrionAz" - CubeSAT, "Pilots" - H2 Grand Prix Pro, "Demolition MAN" - FlyTech, "Little Engineers" - Engineers Of Future, "Eco Guardians" - Eco Coding (lego), "Green Evolution" - Eco Coding (lego), "Bacarıqlılar" komandası isə - "Yaşıl təşəbbüslər" kateqoriyası üzrə mübarizə aparacaq. Ağdaş şəhəri Nizami Gəncəvi adına 2 nömrəli tam orta məktəbdən olan "QARABAĞ" komandası "VEX IQ Competition", eləcə də "Aran" komandası "FlyTech" kateqoriyalarında öz bacarıqlarını sınayacaqlar.

Mingəçevir STEAM Mərkəzinin hazırlıqları

Mingəçevir şəhərindən isə 9 komanda final mübarizəsini davam etdirir. Bunlardan 2-si Mingəçevir şəhər 9

nömrəli tam orta məktəbdən, 4-ü Təbiət-riyaziyyat humanitar təmayüllü lisey-dən, 2-si Texniki-humanitar lisey-dən, 1-i 3 nömrəli tam orta məktəbdən, Göyçay rayonundan isə 1 komanda finala çıxıb. Mingəçevir şəhəri M.Hüseynzadə adına 3 nömrəli tam orta məktəbdən olan "Zəfər" komandası "VidX" kateqoriyasında, Göyçay şəhəri N.Gəncəvi adına 7 nömrəli tam orta məktəbin "TRASH TRANSFORMERS" komandası da "VidX" kateqoriyasında finala çıxan komandalər arasındadır.

Mingəçevir STEAM Mərkəzinin şagirdləri bu ilki Yaşıl SAF 2024 yarışına ciddi hazırlıqlar görürülər. Komandaların çoxu beynəlxalq səviyyədə uğurlu nəticələr əldə etmək üçün sözlərini birləşdiriblər. Bu il ilk dəfə qoşulduqları beynəlxalq Yaşıl STEAM festivalında "CubeSat" kateqoriyasında iştirak edən Gülzar Xədiyeva və komanda üzvü Leyla Əliyeva elektronika, proqramlaşdırma, simsiz xəbərleşmə, alternativ enerjilər və dizayn bacarıqlarını birləşdirərək öz süni peyklərini yaradıblar. İlk dəfə yarış qoşulmalarına baxmayaraq, onlar qalib olmağa və bu uğurlu ölkəmizi beynəlxalq aləmdə tanıtmaya hədəflədiklərini bildirdilər.

Regionun finalçıları

Bu il finalda MARTI-ni təmsil edəcək 20 komanda arasında, xüsusilə "VEX V5" kateqoriyasında "Zəfər", "VEX IQ" kateqoriyasında "REAL WINNERS", "H2 Grand Prix Pro" kateqoriyasında "Race Car" komandaları diqqət çəkir. "VidX" kateqoriyasında isə "Born to Win" və "Green World" kimi komanda adları ilə tanınan Təbiət-riyaziyyat humanitar təmayüllü liseyin şagirdləri STEAM mərkəzində final hazırlıqlarını uğurla davam etdirirlər.

Qeyd edək ki, ölkə üzrə respublika birincisi olan Mingəçevir şəhəri STEAM Mərkəzini təmsil edən "Born to Win" komandası "VEX Robotics" turniri 2024 üzrə 1 yerə layiq görülüb. Komandanın mentoru Leyla müəllim, iştirakçılari isə Ayxan Quliyev, Yusif Hüseynzadə və Banu Məmmədzadədir. Komanda bu il də birincilik arzusu ilə hazırlıqlarını davam etdirir və dünyaya SAF STEAM yarışına vəsiqə qazanaraq ölkəmizi dünya miqyasında təmsil etməyi hədəfləyir.

İnanırıq ki, gənc şagirdlərimizin bu cür nüfuzlu yarışlarda iştirakı onların təhsil səviyyələrini artırmaq, beynəlxalq arenada təmsilçilik imkanları yaratmaq və ölkəmizi dünya elminin ön sıralarına çıxarmaq üçün fərsətdir. Bu təşəbbüslər və nailiyyətlər gələcəyin qurucuları olan şagirdlərimizin yolunu işıqlandıracaq və vətəno sevgiləri daha da möhkəmləndirəcək.

Aynur ARAZ,
Mərkəzi Aran və Şəki-Zaqatala
üzrə regional təmsilçisi

Şirvan-Salyan regionunun məktəbliləri xüsusi dizaynı olan çoxfunksiyalı dron hazırlayıblar

Bildiyimiz kimi, Yaşıl SAF 2024 yarışına sayılı günlər qalıb. Sözügedən tədbirin finalında Şirvan-Salyan Regional Təhsil İdarəsi üzrə 7 komanda iştirak edəcək.

"Azərbaycan müəllimi" beynəlxalq festivala qatılacaq "Skyfar" komandasının üzvləri, müəllimlərlə söhbətəlişib, onların bu yarışa necə hazırlanmaları ilə maraqlanıb.

Telli Hüseynova Şirvan şəhər 16 nömrəli tam orta məktəbin informatika müəllimi, həmçinin Şirvan şəhər kimya, biologiya təmayüllü liseyin nəzdində fəaliyyət göstərən Şirvan STEAM Mərkəzinin əməkdaşdır. Onun sözlərinə görə, müəllimlik fəaliyyətinə başladığı ilk illərdən robototexnika, proqramlaşdırma, layihələr üzərində işləmək və s. kimi sahələr marağını cəlb edib:

"2019-2020-ci tədris ilində bütün sadaladığım sahələri və daha çoxunu özündə cəmləşdirən STEAM layihəsinin Azərbaycan məktəblərində, bir il sonra isə məhz Şirvanda tətbiq olunması mənim də bu layihənin bir üzvünə çevrilməyimi gətirib çıxardı. Daha sonra STEAM moduluna həvəs göstərən və xüsusi bacarıqları ilə STEAM dərslərində seçilən şagirdlərimlə komandalər yaradaraq yarışlarda iştirak etməyə başladım. Bu il komandamızla birlikdə festivalın ən maraqlı və xüsusi bacarıq tələb edən kateqoriyalardan biri olan "FlyTech" kateqoriyasına qoşulmağa qərar verdik. Bu kateqoriyada robototexnika bacarıqlarını inkişaf etdirən şagirdlər uçuş aparatları texnologiyalarını, onların daxilindəki program təminatını müxtəlif innovativ sensorları öz ideyaları ilə birləşdirir və səmaya qaldırır. Beləliklə, biz öz dizayn etdiyimiz və proqramlaşdırdığımız dron hazırlayıq, bu dron

verilmiş tapşırıqları icra etmək üçün müəyyən hündürlüyə qalxmalı və kənardan idarəetmə funksiyasına malik olmalıdır. Qalib olmaq üçün əlimizdən gələnin ən yaxşısını etməyə çalışırıq. Bu il Beynəlxalq Yaşıl SAF adı altında keçirilən festivala artıq 4-cü dəfədir ki, qatılıraq. Hər il müxtəlif nailiyyətlər əldə etmişik:

SAF 2021 - 1-ci yer, SAF 2022 - 1-ci və 2-ci yerlər, SAF 2023 - 3-cü yer."

Komanda üzvləri Qismət Səmədov və Onur Əkbərli 16 nömrəli tam orta məktəbin 10-cu sinif şagirdləridir. Onların sözlərinə görə, texnologiya və dron layihələrinə böyük maraqları var: "Komandamızla birlikdə yaratdığımız dronun texniki xüsusiyyətləri bizə inam verir. Lakin əsas məqsədimiz təcrübə qazanmaq və texnologiya sahəsində biliklərimizi daha da artırmaqdır".

edəcəyimizi düşündük. Bu cür platformalar texnoloji yenilikləri paylaşmaq və peşəkar mühitdə təcrübə qazanmaq üçün əla fərsətdir.

Yarış üçün xüsusi olaraq dizayn etdiyimiz parçalarla və bizə göndərilən dron seti ilə bir dron hazırlamışıq. Dronumuzda "land switch" xüsusiyyəti var. Bu "switch"-i istifadə etdikdə dron avtomatik olaraq yerə enir. Həmçinin, dronumuzda paraşüt buraxma mexanizmi mövcuddur. Bu da başqa bir "switch" vasitəsilə idarə olunur. "Switch"-i istifadə etdikdə qapaq açılır və paraşüt buraxılır. Əlbəttə, qalib olacağıma inanırıq. Həm komandamızın əməkdaşlıq ruhu, həm də hazırladığımız dronun texniki xüsusiyyətləri bizə inam verir. Lakin əsas məqsədimiz təcrübə qazanmaq və texnologiya sahəsində biliklərimizi daha da artırmaqdır".

Tural NƏSİROV,
Şirvan-Salyan və Mil-Muğan
üzrə regional təmsilçisi